

19^e zondag door het jaar

Overweging bij 1 Koningen 19,4-8 en Johannes 6,41-51 – basiliek 11-08-2024

Wat was er aan de hand met de profeet Elia in de eerste lezing? Het lijkt er sterk op dat de grote profeet depressief was. Hij was zonder eten en drinken de woestijn ingetrokken. Daar wilde hij sterven. Het leven was hem te veel geworden. Wat was er aan de hand? Elia had zich helemaal leeg geprotesteerd tegen koning Achab en koningin Isebel. Die hadden het land zó slecht geregeerd dat er grote hongersnoden dreigden. Alleen de economische vooruitgang van het koningshuis telde, - de armen werden aan hun lot overgelaten. Ook toen al. Elia had daar al heel vaak tegen geprotesteerd, - zó vaak dat de koning en de koningin hadden besloten dat hij uit de weg geruimd moest worden. Dat kon Elia niet meer aan. Hij was de woestijn in gevluht, - zonder eten of drinken. En zo treffen we Elia vandaag aan: uitgeblust en depressief. Voor zijn gevoel had hij zich met hart en ziel ingezet voor de zaak van God. Maar nu was het genoeg. Zo hoorden wij hem ook bidden: "Het is genoeg geweest, Heer, neem mijn leven, want ik ben niet beter dan mijn voorouders." Hij voelde zich keihard geconfronteerd met zijn onmacht. Hij had ervaren dat hij niet beter was, niet groter, niet sterker dan een ander, dat hij ook maar een mens was. Elia bad dat de Heer hem zou komen halen. En zo was hij de woestijn ingelopen, onder een bremstruik gaan liggen en in slaap gevallen.

Maar dan gebeurt er iets onverwachts. Er verschijnt hem een engel, - vertelt het verhaal. Was het werkelijk een engel? Of was het een toevallige voorbijganger? Hoe dan ook: die engel knielt bij hem neer en zet versgebakken brood bij zijn hoofd én een kruik water. Elia eet en drinkt en gaat dan weer onder de struik liggen. Maar de engel komt weer terug, blijft naast hem zitten en laat hem opnieuw eten en drinken. Uiteindelijk lukt het Elia te doen opstaan.

Wat wil dit oude bijbel-verhaal ons zeggen? Volgens mij vertelt het ons over hoe God met mensen omgaat. In de engel – of zo u wilt de voorbijganger – leert Elia God kennen op een andere manier dan toen hij nog vocht tegen de koning en de koningin. God was niet meer iemand die als een soort slavendrijver torenhoge verwachtingen aan Elia stelde. Nee, God liet zich zien als iemand die naast hem neerknielt om brood en water te delen. God als een bondgenoot, een tochtgenoot in de woestijn van het leven.

Dit is het wat de eerste christenen ook hebben ervaren in Jezus. Toen Jezus tegen hen zei: “ik ben het brood dat uit de hemel is neergedaald”, hebben zij zeker gedacht aan de belevissen van Elia waarover wij zojuist in de eerste lezing hoorden. Zoals Elia het brood dat de engel hem bracht, had ervaren als hulp uit de hemel, zo zag de jonge kerk komst van Jezus ook als een bevrijdende hulp van Godswege. In de jonge kerk leefde ook het sterke gevoel dat Jezus hun nieuwe levensmoed had gebracht, nieuwe zin in het leven. Zij verstonden het heel goed, toen Jezus zich het brood noemde dat leven geeft, eeuwig leven zelfs.

Laten we dankbaar zijn voor woorden en het voorbeeld van Jezus én voor al de engelen uit onze omgeving, die deze ervaring bij ons op weten te roepen.

Pastor Ben Wolbers o.carm